

naše talenty: Klavíre ho sprevádzajú celý život Z FREDERIKA JE ÚSPEŠNÝ LADIČ KLAVÍROV

Novovešťan Frederik Šulc sa venuje vzácnemu, nezvyčajnému remeslu. Je ladič klavírov. K tomuto netradičnému remeslu sa dostal vďaka svojmu otcovi. „*Vlani oslavoval môj otec Richard, 25-rokov od založenia firmy na opravu, ladenie a predaj klavírov. Klavíry ma preto sprevádzajú celý môj život.*“

Klavír má spomedzi klávesových a strunových nástrojov najviac strún, až okolo 230. Jeho ladenie je preto jedným z najzložitejších. „*Jedna novinárka raz označila nás a naše remeslo za „liečiteľov chorých tónov“. Práve to je na tom to najkrajšie, keď dokážeme „rozladenému“ a „rozladenému“ klavíru vrátiť opäť jeho život, krásnu harmóniu a jednoducho to, čo robí klavír klavírom.*“ Okrem ladenia Frederik ovláda klavír aj ako muzikant. V novoveskej Zuške ho učila Ľubica Gábiková.

Frederik vyrastal na Tarči, ale už vyše 5 rokov „lieči“ klavíry v Rakúsku. Žije blízko slovenských hraníc, v mestečku Hainburg an der Donau. Kým na Slovensku sa dajú spočítať ladiči klavírov na prstoch dvoch rúk, v Rakúsku má toto staré remeslo oveľa väčší cveng. „*Za monarchie bolo vo Viedni a okolí viac ako 100 výrobcov klavírov. Už to napovedá, že klavír bol určite v každej druhej rodine a starostlivosť oň bola, a doteraz je samozrejmosťou,*“ vyhlásil.

Na Slovensku neexistuje škola opravy a výroby klavírov. „*Najbližšia je buď vo Viedni, alebo v Hradci Králové. Ja som študoval v Hradci. V triede nás bolo 5 študentov. Aj to bolo dokonca po troch rokoch. Predtým sa odbor neotváral pre príliš nízky záujem,*“ spomínal mladý ladič a muzikant.

Frederik sa naplno venuje ladeniu klavírov u svojho zamestnávateľa Philippa Schneidera. „*Problematika a štúdium ladenia je dlhý proces, pretože každý klavír (piano aj krídlo), s ktorými sa ladič v bežnej praxi stretáva má rozličný vek, konštrukciu, či veľkosť. Dosť to ovplyvňuje postup pri ladení. Istotu v ladení som docielil zhruba po 2,5 roku pravidelnej praxe,*“ priznal sa.

Vo svojej profesii nezažíva stereotyp. Núdzu o prácu nemá. Buď

pracuje u súkromného zákazníka, v majiteľovej dielni, v galérii klavírov, umeleckých školách, vysokej škole múzických umení alebo koncertných budovách, či sálach. Hovorí: „*Napríklad Vysoká škola múzických umení vo Viedni má dohromady okolo 400 klavírov. Pravidelne sa mení práca od ladenia po servis, opravu, reštaurovanie historických klavírov, ba dokonca aj spravovanie webovej stránky, ktorej som tvorcom,*“

Keď príde Frederik domov na rodný Spiš, nikdy neobíde otcovu dielňu. Vymenia si skúsenosti a občas aj pospomínajú na časy, kedy sa k otcovmu remeslu pridal aj jeho syn. „*Moje prvé ladenie u súkromného zákazníka trvalo približne 4 hodiny (normálne trvá tak 1,5 hod.). Z toľkého úsilia a energie, ktoré som do toho vložil som na konci ani nevedel ako sa volám. Úplne ma dorazila veta milej pani majiteľky: „Nezáleží na tom, ako to dlho trvá, hlavne že je to perfektne spravené.“ Ladenie klavíra stojí približne 120 eur, ale pocit, že ste vrátili hudobnému nástroju dušu, je na nezaplatenie.*